

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА
«29» серпня 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВознавство

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань:

С - Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини

Спеціальність:

С2 – Політологія

Освітньо-професійна програма:

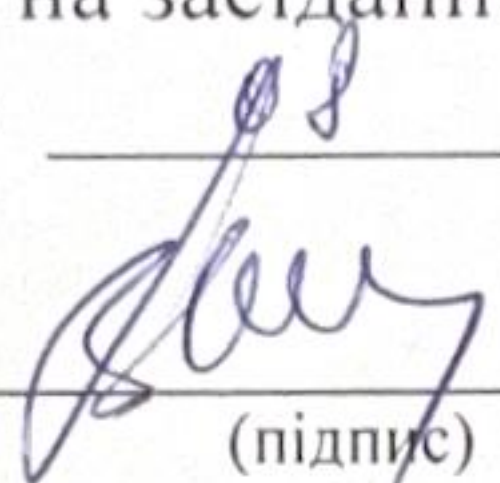
Політологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» Одеса: ОНУ. 2025.
19 с.

Розробник: **О.І. Донченко**, кандидат юридичних наук, доцент.

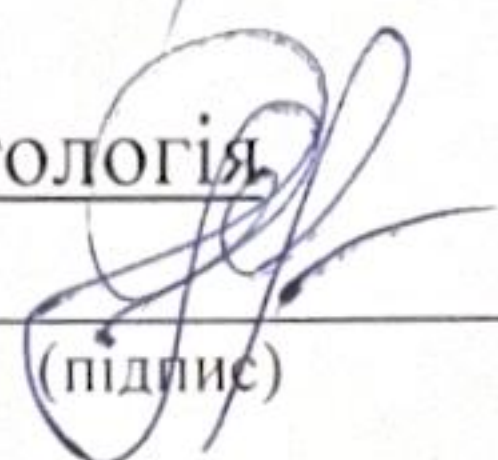
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
Протокол № 1 від «29» 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Віктор МАСІН
(прізвище та ініціали)

Погоджено із гарантом ОПП Політологія

(підпис)

Ірина МИЛОСЕРДНА
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) економіко-правового
факультету

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Голова НМК

(підпис)

Ірина ГОЛОДЕНКО
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2 ІНДЗ* _____ (вид завдання)	Галузь знань: С - Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини Спеціальність: С2 - Політологія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язковий ОК 4	
		Рік підготовки:	
		1-й	3-й
		Семестр	
		1-й	6-й
		Лекції	
		16 год.	6 год.
		практичні	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	80
		у т.ч. ІНДЗ*: - год.	
		Форма підсумкового контролю: залік	

* – за наявності

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – оволодіння здобувачами спеціальності С2 «Політологія» системою теоретичних знань про державу і право; розуміння сутності державно-правових категорій з метою подальшого використання для об'єктивного аналізу сучасних державно-правових інститутів, що вимагається реаліями сучасного розвитку суспільства, об'єктивністю подальшого зміцнення правових основ державного і суспільного життя, суворого і неухильного дотримання чинного законодавства, розуміння своїх прав та обов'язків як члена демократичного суспільства, вироблення у майбутніх спеціалістів дбайливого ставлення до інтересів суспільства і держави, прав і свобод громадян.

Завдання дисципліни:

- засвоєння теоретичних знань про державно-правові інститути; розуміння змісту державно-правових категорій;
- озброєння здобувачів знаннями основних правових положень, що стосуються їх професійної діяльності;
- визначення поняття, сутності і змісту держави, її функцій та форми; засвоєння теоретичних основ правової держави, громадянського суспільства, їх співвідношення та взаємозв'язку;
- визначення поняття права; поняття та структури правовідносин; поняття та складу правопорушення; визначення суб'єктів права, фізичних та юридичних осіб; форм власності;
- надання здобувачам академічних знань з правознавства задля кращого розуміння державно-правових процесів сучасності, вміння орієнтуватися в нормативних джерелах та подальшої ефективної професійної діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральні компетентності (ІК)

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01 Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 03 Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Очікувані програмні результати навчання (РН):

РН 01 Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН 06 Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: теорії походження держави; поняття та функції держави; структуру форми держави; поняття, ознаки та співвідношення правової держави та громадянського суспільства; поняття права, правовідносин, правопорушення, законності та правопорядку; основні положення різних галузей права; систему органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні; свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства;

вміти: працювати з першоджерелами та навчальною літературою; розрізняти держави за формами правління і територіального устрою, визначати політичний режим; застосовувати юридичну термінологію та інструментарій; орієнтуватись у реаліях сучасного політико-правового устрою держави; орієнтуватись в загальних теоретичних положеннях різних галузей права; знаходити відповіді на питання у відповідних законах і підзаконних актах, застосовувати знання в практичній діяльності; використовувати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства у професійній діяльності;

володіти: навичками чіткого оперування понятійно-категоріальним апаратом, методикою формулювання та обґрунтовування базових теоретичних положень різних галузей права;

практична складова: розробити презентацію результатів наукової роботи та публічний виступ відповідно до правил підготовки робіт даного виду з обраної теми в рамках державно-правових досліджень.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Теорія держави і права

Вступ. Загальна характеристика правознавства як науки та навчальної дисципліни.

Визначення правознавства як науки та навчальної дисципліни. Предмет вивчення правознавства. Об'єкти вивчення правознавства. Методологія правознавства як науки. Структура правознавства. Джерела вивчення правознавства. Важливість основ Правознавства в професійній діяльності та суспільній діяльності.

Тема 1. Основи загальної теорії держави.

Влада та соціальні норми в первісному суспільстві. Виникнення держави. Основні теорії виникнення держави. Держава: поняття та основні ознаки. Функції держави. Форма держави, її елементи. Форма державного правління, її різновиди. Форма державного територіального устрою, її різновиди. Форма державного політичного режиму, її різновиди. Характеристика форми правління, державного устрою та політичного режиму України.

Тема 2. Основи загальної теорії права.

Поняття та види соціальних норм. Право в суб'єктивному та об'єктивному сенсі. Функції права. Джерела (форми) права. Нормативно-правовий акт як основне джерело права в Україні. Закони та підзаконні акти. Система законодавства. Система права та правова система. Поняття та структура правовідносин. Юридичні факти. Поняття законності та правопорядку. Поняття, основні ознаки та склад правопорушення. Юридична відповідальність.

Змістовий модуль 2. Окремі галузі законодавства

Тема 3. Основи конституційного права України.

Джерела, інститути та норми конституційного права. Основні риси України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави. Республіканська форма державного правління як основа демократії в Україні. Основні риси правової держави. Державні символи України. Система органів державної влади в Україні. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії прав та свобод, механізми їх реалізації; підстави виникнення та втрати громадянства України.

Тема 4. Основи цивільного та сімейного права України.

Поняття цивільних правовідносин. Суб'єкти та об'єкти цивільного права. Громадяни як суб'єкти цивільного права. Поняття правоздатності та дієздатності. Поняття юридичної особи, ознаки і види. Власність, її форми в Україні. Цивільно-правові угоди: поняття, зміст, форма складання. Способи забезпечення виконання зобов'язань. Спадкування за законом і за заповітом.

Джерела сімейного права. Поняття шлюбу, умови і порядок його укладення. Права та обов'язки подружжя. Порядок розірвання шлюбу та визначення його недійсним. Шлюбний контракт, порядок та умови укладання.

Тема 5. Основи адміністративного та кримінального права України.

Джерела адміністративного права. Суб'єкти адміністративно-правових відносин. Поняття, ознаки та склад адміністративного правопорушення. Адміністративна відповідальність. Види адміністративних стягнень. Порядок накладення адміністративних стягнень.

Кримінальне право України як базова галузь права в системі права України. Злочин, його ознаки та склад. Кримінальна відповідальність, її форми. Види покарань в Україні. Обставини, які виключають злочинність діяння. Звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення від покарання та його відбування. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Теорія держави і права										
Вступ. Загальна характеристика правознавства як науки та навчальної дисципліни	2	2				1	1	-	-	-
Тема 1. Основи загальної теорії держави	14	2	2		10	15		-	-	15
Тема 2. Основи загальної теорії права	16	4	2		10	18	1	2	-	15
Контрольна робота за змістовним модулем 1	2		2							
Разом за ЗМ 1	34	8	6		20	34	2	2		30
Змістовий модуль 2. Окремі галузі законодавства										
Тема 3. Основи конституційного права України	21	4	2		15	24	2	2	-	20
Тема 4. Основи цивільного та сімейного права України	19	2	2		15	22	2	-	-	20
Тема 5. Основи адміністративного та кримінального права України	14	2	2		10	10	-	-	-	10
Контрольна робота за змістовним модулем 2	2		2							
Разом за ЗМ 2	56	8	8		40	56	4	2	-	50
ІНДЗ*										
Усього годин	90	16	14	-	60	90	6	4	-	80

* – за наявності

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Теорія держави і права			
1.	Тема 1. Основи загальної теорії держави Основні теорії виникнення держави. Поняття та ознаки держави. Функції держави. Форма держави. Поняття та структура. Форма державного правління. Форма державного територіального устрою. Форма державного політичного режиму.	2	-
2.	Тема 2. Основи загальної теорії права Поняття та види соціальних норм. Право як соціальне явище: поняття та особливості. Функції права. Джерела (форми) права. Система законодавства. Система права, галузі права, їхня характеристика. Правовідносини, їх визначення та структура. Поняття та склад правопорушення. Поняття та види юридичної відповідальності.	2	2
3.	Контрольна робота за змістовним модулем 1	2	-
Змістовий модуль 2. Окремі галузі законодавства			
4.	Тема 3. Основи конституційного права України Загальна характеристика та зміст Конституції України. Права, свободи та обов'язки людини та громадянина. Система органів державної влади в Україні. Органи місцевого самоврядування. Підстави виникнення та втрати громадянства України	2	2
5.	Тема 4. Основи цивільного та сімейного права України Предмет та джерела цивільного права. Поняття цивільних правовідносин. Суб'єкти та об'єкти цивільного права. Поняття правоздатності та дієздатності, види дієздатності. Поняття юридичної особи, ознаки і види. Цивільно-правові угоди: поняття, зміст, форма складання. Спадкування за законом і за заповітом. Предмет та джерела сімейного права. Поняття шлюбу, умови і порядок його укладення. Порядок розірвання шлюбу та визначення його недійсним.	2	-
6.	Тема 5. Основи адміністративного та кримінального права України Предмет та джерела адміністративного права. Поняття, ознаки та склад адміністративного правопорушення. Адміністративна відповідальність. Види адміністративних стягнень та порядок накладення адміністративних стягнень. Кримінальне право України як галузь права. Злочин, його ознаки та склад. Кримінальна відповідальність, її форми. Види покарань в Україні.	2	-
7.	Контрольна робота за змістовним модулем 2	2	4
Разом		14	4

6. Теми семінарських занять (не передбачено)

7. Теми лабораторних занять. (не передбачено)

8. Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Теорія держави і права			
1	Вступ. Загальна характеристика правознавства як науки та навчальної дисципліни		-
2	Тема 1. Основи загальної теорії держави опрацювання матеріалу лекцій, ознайомлення з навчальною і науковою літературою, підготовка до практичного заняття №1 за вказаним планом, написання реферату (за однією із запропонованих тем), підготовка до контрольної роботи за ЗМ 1. Визначте та проаналізуйте форму держави за формою правління, формою територіального устрою та політичним режимом.	10	15
3	Тема 2. Основи загальної теорії права опрацювання матеріалу лекцій, ознайомлення з навчальною і науковою літературою, підготовка до практичного заняття №2 за вказаним планом, написання реферату (за однією із запропонованих тем), підготовка до контрольної роботи за ЗМ 1. Дайте визначення поняттю права, правовідносин, правопорушення, юридичної відповідальності, законності та правопорядку.	10	15
Змістовий модуль 2. Окремі галузі законодавства			
4	Тема 3. Основи конституційного права України опрацювання матеріалу лекцій, ознайомлення з навчальною і науковою літературою, підготовка до практичного заняття №3 за вказаним планом, написання реферату (за однією із запропонованих тем), підготовка до контрольної роботи за ЗМ 2. Охарактеризуйте Конституцію як Основний закон держави, розкрийте зміст прав, свобод та обов'язків людини та громадянина. Назвіть підстави виникнення та втрати громадянства України	15	20
5	Тема 4. Основи цивільного та сімейного права України опрацювання матеріалу лекцій, ознайомлення з навчальною і науковою літературою, підготовка до практичного заняття №4 за вказаним планом, написання реферату (за однією із запропонованих тем), підготовка до контрольної роботи за ЗМ 2. Охарактеризуйте предмет та джерела цивільного та сімейного права, розкрийте поняття правоздатності та дієздатності, види дієздатності. Визначте та проаналізуйте спадкування за законом і за заповітом, дайте визначення поняттю шлюбу, розкрийте умови і порядок його укладення.	15	20
6	Тема 5. Основи адміністративного та кримінального права України опрацювання матеріалу лекцій, ознайомлення з навчальною і науковою літературою, підготовка до практичного заняття №5 за	10	10

	вказаним планом, написання реферату (за однією із запропонованих тем), підготовка до контрольної роботи за ЗМ 2. Охарактеризуйте предмет та джерела адміністративного та кримінального права України. Дайте визначення поняттю адміністративного правопорушення, злочину та розкрийте їх склад.		
	Разом за навчальною дисципліною	60	80

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання*	Компетентності та результати навчання, що формуються	Кількість годин
EdEra— українська компанія, яка створює освітні рішення для держави, бізнесу та громадського сектору, розробляє онлайн-курси, навчальні платформи та освітні ігри. Онлайн-курс: «Європейський механізм захисту прав людини» Цей курс має на меті ознайомити з темою захисту прав людини через призму основних положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (Конвенції) та практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ). Курс буде цікавим та корисним для майбутніх фахівців-політологів, адже отримані знання допоможуть не лише у професійній сфері, а й у повсякденному житті. https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5150	ЗК 06 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. РН 06 Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.	Відповідно до програми курсу

**Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти. Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.*

До самостійної роботи здобувачів відноситься: підготовка до лекцій та практичних занять, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації, підготовка до контрольних письмових робіт за змістовними модулями.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни «Правознавство» застосовуються словесний, наочний, практичний методи навчання: читання лекції, опрацювання текстів основних робіт дослідників, роботу з навчальною та спеціальною літературою, індивідуальні консультації.

Словесні та наочні методи навчання (лекційні заняття; опитування; консультування; доповіді та мультимедійні презентації);

Практичні (опрацювання матеріалу шляхом підготовки презентації);

Колективне та індивідуальне опрацювання завдань (колективне обговорення, виконання та презентація за однією із запропонованою темою, обговорення проблемних питань та результатів самостійної роботи).

Для розв'язання учбово-професійних завдань навчальної дисципліни застосовано комплексний підхід до діяльності у процесі навчання. Використовуються класичні дидактичні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція-пояснення, бесіда, контроль, самоконтроль, взаємоконтроль тощо)

Основні форми (методи) проведення занять – це різні типи лекцій, а також практичні заняття – теоретичне обговорення питань, дискусія, конференція, співбесіда, реферативна форма, презентація, інтерактивний онлайн дискурс.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Засоби діагностики якості освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Поточний контроль: усний контроль: індивідуальне і фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, захист рефератів/презентацій, доповідь; письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами;

Періодичний контроль: контрольна письмова робота за змістовими модулями;

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 бали	Здобувач не є присутнім на практичному занятті.
	1 бали	Здобувач є присутнім на практичному занятті, але не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	2 бали	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	3 бали	Здобувач бере участь в практичному занятті; відповідає на поставленні питання; виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує фрагментарні знання літературних джерел; показує невміння давати визначення базових державно-правових категорій.

	4 бали	Здобувач бере активну участь в практичному занятті; виступає, задає питання, доповнює попередні виступи; використовує порівняльний аналіз попередніх тем; показує глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел; здатний підкреслювати основні положення теорії права, держави та окремих галузей права.
	5 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні аргументи; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 бали	Не зараховуються реферати (довіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1 бал	Доповідь виконано самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки (або вони взагалі відсутні), тема не розкрита, робота не відповідає вимогам.
	2 бали	Доповідь виконано самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами, інформацію подано з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
	3 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням не вирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита; інформація у презентації містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
	4 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, актуальність теми повністю розкрита; загальні положення з основ теорії держави та права (загальні засади конституційного, цивільного, сімейного, адміністративного та кримінального законодавства) розглянуто із урахуванням сучасної ситуації і з посиланням на законодавчі акти України; теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно пояснює матеріал; у висновку сформульовані самостійні висновки, тема загалом розкрита; інформація у презентації містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
	5 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми повністю розкрита із зазначенням не вирішених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза власного дослідження, метод відповідає тематиці та поставленій задачі, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні ґрунтовні судження; інформація у

		презентації містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Контрольна письмова робота за змістовними модулями	0 балів	Робота не виконана
	25 балів	Відповідь на запитання надано правильно.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Основні теорії виникнення держави
2. Поняття та ознаки держави
3. Функції держави
4. Форма держави. Поняття та структура
5. Форма державного правління
6. Форма державного територіального устрою
7. Форма державного політичного режиму
8. Особливості елементів форми держави в Україні
9. Зміст основних сучасних концепцій держави
10. Особливості виконання функцій держави у воєнний час
11. Концепція правової держави
12. Концепція соціальної держави
13. Співвідношення правової держави і громадянського суспільства
14. Поняття та види соціальних норм
15. Право як соціальне явище: поняття та особливості
16. Суб'єктивне і об'єктивне право
17. Поняття, ознаки і сутність об'єктивного права
18. Принципи і функції об'єктивного права
19. Функції права
20. Джерела (форми) права. Система законодавства
21. Система права, галузі права, їхня характеристика
22. Правовідносини, їх визначення та структура
23. Поняття та склад правопорушення
24. Поняття та види юридичної відповідальності
25. Загальна характеристика та зміст Конституції України
26. Права, свободи та обов'язки людини та громадянина
27. Система органів державної влади в Україні
28. Органи місцевого самоврядування
29. Підстави виникнення та втрати громадянства України
30. Держава як суб'єкт правовідносин
31. Предмет та джерела цивільного права
32. Поняття цивільних правовідносин. Суб'єкти та об'єкти цивільного права
33. Поняття правоздатності та дієздатності, види дієздатності
34. Поняття юридичної особи, ознаки і види
35. Цивільно-правові угоди: поняття, зміст, форма складання
36. Спадкування за законом і за заповітом
37. Предмет та джерела сімейного права
38. Поняття шлюбу, умови і порядок його укладення
39. Порядок розірвання шлюбу та визначення його недійсним
40. Шлюбний контракт
41. Предмет та джерела адміністративного права
42. Поняття, ознаки та склад адміністративного правопорушення
43. Адміністративна відповідальність

44. Види адміністративних стягнень.
45. Порядок накладення адміністративних стягнень
46. Кримінальне право України як галузь права
47. Злочин, його ознаки та склад
48. Кримінальна відповідальність, її форми. Види покарань в Україні
49. Стадії скоєння злочину
50. Співучасть у скоєнні злочину, її види

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний та періодичний контроль					Сума балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	
0 - 10	0 - 10	0 - 10	0-10	0-10	0 - 100
Контрольна письмова робота * за змістовним модулем 1: 0 - 25		Контрольна письмова робота * за змістовним модулем 2: 0 -25			

T1, T2 ... T5 – теми практичних занять

* Примітка: Контрольна письмова робота за змістовим модулем здійснюється на практичному занятті, після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Робота відповідає змісту навчального матеріалу відповідного змістовного модуля, включає два запитання з вивчених тем та виконується письмово.

За кожну виконану письмову роботу здобувач отримує 25 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 - 100	A	зараховано
85 - 89	B	
75 - 84	C	
70 - 74	D	
60 - 69	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Донченко О.І. Робоча програма курсу «Правознавство» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності С2 «Політологія».

Донченко О.І. Силабус курсу «Правознавство» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності С2 «Політологія».

Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля. 2020. 360 с.

Герц А. А., Кравчук С. Й. Правознавство: навчальний посібник. К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 280 с.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Богачова Л.Л., Жернаков В.В., Прилипко С.М. Правознавство: базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків: Фоліо. 2014. 635 с.
2. Дзера О.В. Правознавство: навч. посіб. Київ. Юрінком Інтер, 2018. 420 с.
3. Молдован В.В., Чулінда Л.І. Правознавство: Навчальний посібник рекомендовано МОН України. К.: Центр учбової літератури, 2019. 184 с.
4. Навчальний посібник з «Правознавства» / О.Д. Гринь, О.І. Донченко. Одеса, 2016. 203 с.
5. Основи права України: навчальний посібник для неюридичних спец. ВНЗ / за ред.. В.Л. Ортинського. 2-е видання. Львів.: Оріяна-Нова, 2015. 368 с.
6. Петков С. В. Правознавство: навчальний посібник. К.: ТОВ «Роял Принт», 2020. 360 с.
7. Правознавство: підручник / за заг. ред. Н.М. Крестовської, О.О. Кулініч, Л.Д. Романадзе. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
8. Правознавство: Підручник для студентів ВНЗ / Кол. авторів. Черкаси, 2019. 686 с.
9. Правознавство: підруч.: кол. авт. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 632 с.
10. Правознавство: підруч.: кол. авт. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
11. Правознавство: практикум. Навчальний посібник для ВНЗ (рекомендовано МОН України) / Дрожжина С.В., Шульженко І.В., Одінцова О.О. та ін. 2017. 326 с.
12. Ратушняк С.П. Правознавство. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2014. 720 с.

Додаткова

1. Адміністративне право України. Особлива частина. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. О. М. Бандурки. Х.: Золота миля, 2013. 840 с.
2. Афанасьєва М. В., Бальцій Ю. Ю., Батан Ю. Д. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. / за заг. ред.. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.

3. Господарське право України: підручник: у 2 ч. Ч. 1 / Андреева О. Б., Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.. Х.: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014. 340 с.
4. Дзера О.В. Цивільне право України: особлива частина. Київ.Юрінком Інтер, 2017. 1176 с.
5. Дзера О.В. Цивільне право України: загальна частина. Київ. Юрінком Інтер, 2018. 976 с.
6. Конституційне право: підручник / МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ ; за заг. Ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзбь, М. І. Марчука ; [О. С. Бакумова, Т. І. Гудзбь, М. І. Марчука та ін.]; передм. М. І. Марчука. Харків, 2019. 484 с.
7. Конституційне право України: навч. посіб. / упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. К. : ЦУЛ, 2018. 218 с.
8. Кримінальне право. (Загальна частина): підручник / [А. М. Бабенко, Ю. А. Вапсва, В. К. Грищук та ін.]; за заг. ред. О. М. Бандурки; МВС України, Харків. націон. ун-т внутр. справ. Х.: Вид-во ХНУВС. 2011. 378 с.
9. Мельник, К. Ю. Трудове право України: підручник. Харків: Діса плюс, 2014. 480 с.
10. Муніципальне право України: підручник / П. М. Любченко. Харків: Видавництво «ФІНН», 2012. 496 с.
11. Сімейне право України: підручник / Л.М.Баранова, В.І. Борисова, І.В. Жилінкова та ін.; за заг. ред. В.І.Борисової та І.В.Жилінкової. 2-е вид., перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2009. 288 с.
12. Трудове право України : підручник / [Вишновецька С. В. та ін.; за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка, В. П. Мельника]; Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.", Ф-т правн. наук, Нац. ун-т "Остроз. акад.", Ін-т права ім. І. Малиновського, Київ. ін-т Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад.". Київ: Леся, 2015. 531 с.
13. Трудове право: посіб. для підгот. до держ. іспиту / С.М. Прилипко, О.М. Ярошенко. Харків: Право, 2016. 210 с.
14. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О.П. Гетманець; Ю.М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х.: Екограф, 2015. 500 с.
15. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення: навчальний посібник / Швидченко І.Г. та ін. Х.: ФОП Панов А.М., 2017. 144с.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. Ратифікована Україною 27 лютого 1991 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
3. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. No 2456-VI (із змін.) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

4. Виборчий кодекс України: Закон України від 19.12.2019 р. No 396- IX. (із змін.)
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
5. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. No 436-IV (із змін.) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
6. Житловий кодекс України: Закон України від 30 червня 1983 р. No 5464-X (із змін.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5464-10>
7. Кодекс законів про працю: Закон України від 10 грудня 1971 р. No 322-VIII (із змін.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. No 8073-X (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
9. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. No 2341-III (із змін.) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/2341-14>.
10. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. No 2755-VI (із змін.) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
11. Сімейний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 р. No 2947-III (із змін.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
12. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. No 435-IV (із змін.) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page>
13. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. No 2768-III. (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
14. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. No 280/97-ВР (із змін.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
15. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. No 586-XIV (із змін.) URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T990586.html
16. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 р. No 2790-XII. (із змін.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>
17. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. No 3166-VI. (із змін.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
18. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 р. No 3671-VI. (із змін.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
19. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. No 3477-IV. (із змін.) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
20. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 р. No 4061-VI. (із змін.) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>
21. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. No 504/96-ВР. (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>
22. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. No 2235-III (із змін.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>

23. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. No 4572-VI. (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
24. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. No5067-VI. (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
25. Про заставу: Закон України від 02.10.1992 р. No2654-XII. (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>
26. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. No 393/96-ВР. (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
27. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р. No 794-VII (із змін.) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
28. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. No2136-VIII. (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
29. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. No 3773-VI (із змін.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
30. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. No 776/97-ВР (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text>
31. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25.06.1992 р. No2494-XII. (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2494-12#Text>
32. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. No 1402-VIII. (із змін.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
33. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. No108/95-ВР. (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
34. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. No2694-XII. (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
35. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. No3356-XII. (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>
36. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. No1045-XIV. (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>
37. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права та гарантії діяльності: Закон України від 22.06.2012 р. No5026-VI. (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text>

Інтернет-ресурси

1. <http://pidruchniki.com/pravo/> - навчальні матеріали он-лайн з права
2. <http://www.kmu.gov.ua/> - єдиний портал органів виконавчої влади України
3. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України
4. <https://ccu.gov.ua/index.php> - офіційний сайт Конституційного Суду України.
5. <https://www.ombudsman.gov.ua/> - офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України
6. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека імені В.І.Вернадського